

Sygn. akt VIII U 430/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka
Protokolant:	Ewa Grychtoł

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2014 r. w Gliwicach

sprawy I. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do renty rodzinnej

na skutek odwołania I. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 13 lutego 2014 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Teresa Kalinka

Sygn. VIII U 430/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 lutego 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonej I. K. prawa do renty rodzinnej po zmarłym mężu Z. K., ponieważ wnioskująca nie miała ustalonego prawa do alimentów. Organ rentowy uznał, że małżonkowie nie pozostawali we wspólności małżeńskiej.

I. K. w odwołaniu domagała się zmiany decyzji i przyznania prawa do świadczenia, ponieważ nie zgadzała się ze stanowiskiem organu rentowego, iż osoby pozostające w separacji należy traktować jak osoby rozwiedzione w rozumieniu art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Małżonkowie mimo orzeczonej separacji prowadzili wspólne gospodarstwo domowe i pozostawali we wspólności małżeńskiej. W związku z tym ubezpieczona winna otrzymać prawo do renty rodzinnej po zmarłym mężu. Na uzasadnienie swojego stanowiska powołała orzecznictwo sądowe dotyczące pojęcia wspólności małżeńskiej w rozumieniu art. 70 ust. 3 ustawy emerytalno – rentowej.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji. Przytoczył wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 sierpnia 2007 roku sygn. I UK 67/07, zgodnie z którym orzeczenie sadowe o separacji

wyklucza prawo wdowy do renty rodzinnej, chyba, że miała ona w dniu śmierci męża ustalone prawo do alimentów z jego strony ustalone wyrokiem sądowym lub ugodą.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Sąd Okręgowy w Gliwicach postanowieniem z dnia 10 kwietnia 2013 roku w sprawie XII RC 39/13 orzekł separację małżeństwa Z. i I. K.. I. K. nie domagała się prawa do alimentów. Po orzeczeniu separacji Z. K. zachorował na chorobę nowotworową. Do dnia śmierci Z. K. małżonkowie mieszkali wspólnie. Ubezpieczona dysponowała emeryturą męża. I. K. robiła zakupy, prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, opiekowała się mężem Z. K. zmarł w (...). W dacie śmierci męża ubezpieczona miała ukończone 53 lata. Z. K. od dnia 23 sierpnia 2012 roku był uprawniony do emerytury.

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie akt emerytalnych Z. K., akt o rentę rodzinną, odpisu akt małżeństwa I. i Z. K. oraz akt zgonu Z. K., przesłuchania ubezpieczonej. Sąd oddalił wnioski o przesłuchanie w charakterze świadków K. K. (1), K. K. (2) i L. N. na okoliczność prowadzenia wspólnego gospodarstwa przez małżonków K.. Uznał, że dowód ten jest zbędny do rozstrzygnięcia sprawy, bowiem bezspornym było, że orzeczono separację małżeństwa Z. i I. K..

Sąd zważył, co następuje:

Bezsporne w sprawie jest, że w chwili śmierci męża małżonkowie pozostawali w formalnie orzeczonej separacji i I. K. nie miała ustalonego prawa do alimentów. Spór w niniejszej sprawie dotyczy skutku orzeczenia separacji w kontekście prawa do renty rodzinnej. Decydujące znaczenie ma treść art. 61⁴§ 1 krio zgodnie z którym orzeczenie separacji ma skutki takie jak rozwiązanie małżeństwa przez rozwód, chyba że ustawa stanowi inaczej. Ani Kodeks rodzinny i opiekuńczy ani ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie regulują odmiennie sytuacji prawnej małżonków pozostających w separacji w zakresie prawa do renty rodzinnej. W związku z tym przy ustalaniu prawa do tego świadczenia w przypadku I. K. należy stosować przepisy obowiązujące przy małżonku rozwiedzionym.

I. K. może domagać się prawa do renty rodzinnej na podstawie art. 70 ust. 1-3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z tym przepisem wdowa ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli:

1) w chwili śmierci męża osiągnęła wiek 50 lat lub była niezdolna do pracy – I. K. w chwili śmierci męża miała skończone 53 lata. Ten warunek został spełniony.

2) małżonka rozwiedziona ....jeżeli oprócz spełnienia warunku określonego w pkt 1 miała w dniu śmierci męża prawo do alimentów z jego strony ustalone wyrokiem lub ugodą sądową. Ubezpieczona nie nabyła prawa do renty rodzinnej, ponieważ w dniu śmierci męża nie była uprawniona do alimentów z jego strony.

Podstawą orzeczenia separacji może być wyłącznie zupełny rozkład pożycia między małżonkami. Bez znaczenia pozostaje fakt, że po orzeczeniu separacji małżonkowie nadal mieszkali, prowadzili wspólne gospodarstwo, została wznowiona więź małżeńska Sąd ubezpieczeń społecznych jest związany treścią orzeczenia. Sąd pominął dowód z zeznań świadków, bowiem zeznania te mogły dotyczyć jedynie oceny stanu faktycznego, a nie mogą zmienić domniemania prawnego wynikającego z orzeczenia separacji. Przytoczone w odwołaniu orzeczenia sądowe dotyczą definicji wspólności małżeńskiej i mogą mieć zastosowanie jedynie do małżonków wobec których nie orzeczono rozwodu ani separacji.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 sierpnia 2007 roku sygn. I UK 67/07 wyjaśnił, że orzeczenie sądowe o separacji wyklucza prawo wdowy do renty rodzinnej na podstawie art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, chyba że miała ona w dniu śmierci męża prawo do alimentów z jego strony ustalone wyrokiem lub ugodą sądową (por. również wyrok SN z dnia 6 marca 2009 sygn. I UK 255/08). Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 13 lutego 2008 roku sygn. III AUa 757/07 stwierdzając, że sytuacja prawna ubezpieczonej, która odpowiada sytuacji osoby rozwiedzionej, nawet przy bezspornym wspólnym pożyciu mimo orzeczenia separacji, bez ustalenia prawa do alimentów, wyklucza możliwość uzyskania przez nią prawa do renty rodzinnej po zmarłym mężu. Zdaniem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z dnia 16 maja 2013 roku sygn. III AUa 2/13 przesłanka uzasadniająca orzeczenie separacji w postaci zupełnego rozkładu pożycia nie pozostawia wątpliwości co do tego, że jej występowanie jest jednoznaczne z brakiem wspólności małżeńskiej w rozumieniu art. 70 ust. 3 u.e.r.f.u.s. Nawiązanie ponownych więzi między małżonkami, utożsamianych z pojęciem faktycznego pożycia małżeńskiego, nie prowadzi do restytucji wspólności małżeńskiej, gdyż bez zniesienia separacji nie mogą być przywrócone więzi formalnoprawne.

Sąd w niniejszej sprawie w pełni to stanowisko podziela . W związku z tym sąd oddalił odwołanie jako bezpodstawne. Zaskarżona decyzja jest prawidłowa. Wyrok wydano na podstawie art. 47714 par. 1 kpc.